

KANTONALNI ZAVOD ZA ZAŠTITU KULTURNO-
HISTORIJSKOG I PRIRODNOG NASLIJEDJA
SARAJEVO

Broj: 2105/22

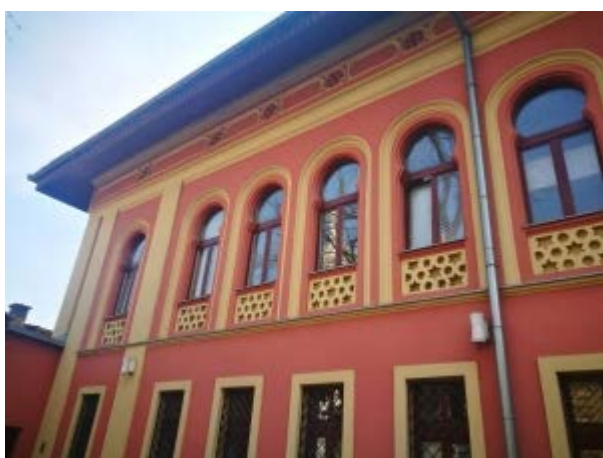
Datum: 17.10.2022 Potpis: [Redacted]

STRATEŠKI PLAN

2022 – 2027.

ZAVOD ZA ZAŠTITU KULTURNO-
HISTORIJSKOG I PRIRODNOG NASLIJEĐA
KANTONA SARAJEVO

STRATEŠKI PLAN

2022 – 2027.

ZAVOD ZA ZAŠTITU KULTURNO-HISTORIJSKOG I
PRIRODNOG NASLIJEĐA
KANTONA SARAJEVO

Asocijacija za interkulture aktivnosti i spašavanje naslijeđa BiH (AIASN) je s partnerima – Fondacijom lokalne demokratije (FLD) iz Sarajeva, Tolerancijom protiv različitosti (ToPeer) iz Doboja i Udruženjem DON iz Prijedora, kroz projekt „Doprinos mreža organizacija civilnog društva unaprjeđenju kulturnog naslijeđa u BiH“, koji finansira Evropska unija, podržala izradu strateškog plana te akcionog plana za period 2022 – 2023, usklađenog s radnim prioritetima Zavoda, te angažmanom nezavisne stručnjakinje koja je facilitirala proces strateškog planiranja i izradu dokumenata.

O Zavodu

Kantonalni zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Kantona Sarajevo je jedina kantonalna institucija s jasnom zakonskom nadležnošću za proglašenje dobara baštine¹, sa širokim obimom djelatnosti i više od šezdeset godina aktivnog djelovanja na prepoznavanju i zaštiti kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa. Snažan kadrovski kapacitet se ogleda u jedinstvenoj ekspertizi i dugogodišnjem iskustvu zaposlenih, premda je evidentna potreba za proširivanjem kadrovskih kapaciteta i razvijanjem dodatnih ekspertskih profila kako bi se odgovorilo na sve zahtjeve mandata.

Zavod raspolaže arhivskom građom neprocjenjive obrazovne, istraživačke i kulturne vrijednosti, koja je otvorena u naučno-obrazovne svrhe. Nažalost, arhivska građa trenutno je digitalizirana djelimično i tek u određenim fragmentima, elektronski nije katalogizirana, niti postoji informacijski sistem koji dovodi u relaciju građu sa spomeničkom dokumentacijom i „tekućom“ arhivom, što usporava Zavod u svakodnevnom radu (usporavajući i usložnjavajući radne procese) i uvelike umanjuje potencijal korištenja ovog bogatog resursa.

Premda su zakonska rješenja koja reguliraju rad na zaštiti kulturne i prirodne baštine u BiH relativno zastarjela ili ne pružaju dovoljno jasnu informaciju o podjeli nadležnosti, rad i nadležnosti Zavoda su prilično konkretno definirani u odnosu na neka druga tijela sa sličnim mandatom, te imaju osigurano budžetsko finansiranje. Kantonalni zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo, na osnovu ekspertize i iskustva zaposlenih, donedavno je imao aktivno ovlaštenje za projektiranje na nacionalnim spomenicima, važeće za rad na području cijele Bosne i Hercegovine, koje se obnavljalo na redovnom vremenskom osnovu. Po novoj Uredbi o uređenju gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i učesnicima u građenju², ovo ovlaštenje više nije aktivno i Zavod ne može izrađivati projektnu dokumentaciju za rad na nacionalnim spomenicima. S obzirom na to da je recentno cijela historijska jezgra Sarajeva proglašena nacionalnim spomenikom (Historijski urbani krajolik Sarajevo – HUK), pored gubitka nadležnosti, Zavod sada nije u mogućnosti ni baviti se izradom projektne dokumentacije za potrebe konzervacije, restauracije, rekonstrukcije i ostalih radova na prostoru HUK-a. Potreba za ovakvim vrstama usluga u cijeloj BiH je velika, u odnosu na jako mali broj privatnih izvođača radova i arhitektonskih biroa koji posjeduju ovo ovlaštenje, što je Zavod činilo izrazito konkurentnim akterom u restauraciji nacionalnih spomenika u BiH. Snažniji zagovarački iskorak u ovom pravcu i vraćanje ovlaštenja Zavodu dodatno bi pomoglo da Zavod povрати i poveća prisutnost / ojača djelovanje na području svoje nadležnosti, tj. u svim općinama Kantona Sarajevo, ali i šire.

Zavod također u posjedu ima atraktivne lokacije i poslovne prostore na koje polaže pravo raspolaganja, te ih može iznajmljivati i na taj način proširiti osnov za finansiranje, među ostalim i strateških mjera opisanih ovim strateškim planom. Zavod ima pravo raspolaganja nad Žutom tabijom i dijelom dućana koji čine sastavni dio Art kuće sevdaha.

¹Zakon o zaštiti kulturne baštine, Službene novine Kantona Sarajevo 2/00; Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o zaštiti kulturne baštine, Službene novine Kantona Sarajevo 37/08; Zakon o zaštiti i korištenju kulturno-istorijskog i prirodnog naslijeđa, Službeni list SRBiH 20/85

²Službene novine Federacije BiH broj 25a/22 i 42/22

Strateški plan Zavoda podrazumijeva period 2022 – 2027., te je vremenski i sadržajno usklađen sa segmentima Strategije razvoja Kantona Sarajevo koji se odnose na zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa.

Vizija

Doprinijeti promociji bosanskohercegovačke kulture kroz zaštitu i promociju kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa u Kantonu Sarajevo.

Misija

Postati prepoznatljiva i priznata institucija u Kantonu Sarajevo i cijeloj BiH, koja će se nametnuti svojim autoritetom i ekspertizom u zaštiti i upravljanju baštinom, na tržištu i u široj javnosti.

Ciljevi

Tokom strateškog planiranja, uposlenici Zavoda su prepoznali i definirali strateške ciljeve, uz predviđeni vremenski okvir od tri do pet godina za njihovu realizaciju. Unutar svakog od strateških ciljeva su definirane i strateške mjere, za čiju realizaciju će biti potrebno osigurati podršku kantonalnih vlasti, organizacija civilnog društva, te interes medija i javnosti kako bi se otvorili dodatni kanali za pristup sredstvima i tehničkoj podršci.

Premda je u periodu strateškog planiranja Zavod prolazio kroz fazu značajne kadrovske tranzicije, a očekuje se i umirovljenje značajnog broja stručnjakinja i stručnjaka iz službe, dokumentom strateškog plana se ne dotiče pitanje angažmana novog kadra, prvenstveno zbog ograničavajućeg sistema zapošljavanja, odnosno zakonski propisanog načina provođenja radnih konkursa i zapošljavanja. Stoga se Zavod u strateškim mjerama usmjerava na osiguravanje mentorske podrške, stručnih treninga i programa usavršavanja, kako bi u realnom vremenskom okviru podržao adekvatno profesionalno profiliranje novih kadrova. Također, sistematizacija radnih mjesta i realizacija plana sistematizacije su u uskoj vezi s dostupnošću budžetskih sredstava i sposobnošću vršenja političkog pritiska kroz rad Skupštine Kantona Sarajevo i umješnosti u provođenju zagovaračkih inicijativa. Zavod će nastojati zagovarati adekvatnija kadrovska rješenja u smislu brojnosti i stručne osposobljenosti kadrova, naročito nedostajućih kadrova za segment zaštite i konzerviranja prirodne baštine, oblasti u kojoj je Zavod kadrovski izrazito osiromašen u trenutku pripreme ovog strateškog plana.

Strateški cilj 1 – RADNI PROCESI I METODOLOGIJA

Unaprijeđene metode rada doprinose boljoj efikasnosti, dostupnosti usluge, transparentnom poslovanju i uspješnim radnim rezultatima.

Zavod već dvije decenije djeluje u sjeni nerazriješenih odnosa u smislu nadležnosti nad zaštitom kulturno-historijskog naslijeđa, *ad hoc* zakonskih rješenja i nepotrebno kompleksnog sistema vrednovanja dobara kulturno-historijskog naslijeđa (neusklađeno s poznatom i preporučenom

međunarodnom praksom), uz evidentno zanemarivanje zaštite prirodne baštine usljed nedostatka kadrovskih resursa i mogućnosti, te ponovno neriješenog zakonskog okvira³.

Širok dijapazon aktivnosti koje su stavljene u nadležnost Zavoda nisu praćene adekvatnim planiranjem i resursima. S tim u vezi je motivirani tim Zavoda tokom procesa strateškog planiranja 2022. godine predvidio niz strateških mjera koje vode ka unapređenju usluge i osiguranju standardnog, ujednačenog pristupa u izradi rješenja, odgovora, te generalno hodogramu koji se odnosi na procedure vezane za oblasti djelovanja. U samom tekstu strateškog plana se ne preciziraju rokovi i kvantitet planiranih mjera, ali su one poblizje definirane akcionim planom donesenim za period do kraja 2023. godine.

Zavod je predvidio sljedeće strateške mjere koje vode ka realizaciji strateškog cilja 1:

- 1.1. Unaprijediti postojeće i razviti nove obrasce za ujednačavanje standarda akata i odgovora koje Zavod šalje eksternim klijentima, naročito one koji se odnose na izdavanje mišljenja (saglasnosti);
- 1.2. Razviti procedure i obrasce koji će olakšati svakodnevni rad, hodograme i parametre za izradu elektronskog sistema poslovanja;
- 1.3. Kreirati i implementirati sistem elektronskog poslovanja i praćenja radnih procesa unutar Zavoda;
- 1.4. Unaprijediti rad na pripremi za digitalizaciju građe i uspostavljanje najboljeg sistema i metodološkog pristupa;
- 1.5. Intenzivirati koordinaciju i komunikaciju s općinama, zavodima i nadležnim ministarstvom;
- 1.6. Uspostaviti pravila poslovne komunikacije s privatnim licima (usmjerene ka zaštiti osoblja Zavoda kroz ograničenje kontakata i standardizirani model komunikacije sa strankama);
- 1.7. Jačati interne kapacitete putem organiziranja obuka, seminara, radnih sastanaka i studijskih putovanja.

Strateški cilj 2: JAVNO ZAGOVARANJE I UNAPREĐENJE REGULATORNOG OKVIRA

Aktivnim učešćem u zagovaračkim procesima doprinijeti unapređenju zakonskog okvira, kako bi se proširio opseg baštine koja se nalazi u okviru mandata Zavoda za kulturno-historijsko i prirodno naslijeđe Kantona Sarajevo.

Već pomenuta kompleksnost i nedostatnost zakonskih rješenja kojima je tek djelimično riješena nadležnost nad zaštitom kulturno-historijskog naslijeđa na području Kantona Sarajevo, te preklapanja nadležnosti Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Kantona Sarajevo s ekvivalentnom institucijom na nivou FBiH i ad-hoc formiranim tijelom na nivou Bosne i Hercegovine, kreiraju konfuziju i usporavaju eventualni iskorak Zavoda ka agilnijem i proaktivnom pristupu traženju mogućnosti, kao i eventualnih grantovskih sredstava za proširenje opsega baštine i adekvatniju zaštitu i promociju.

Strateške mjere koje se odnose na javno zagovaranje i doprinos unapređenju regulatornog okvira podrazumijevaju snažniji pomak Zavoda u identifikaciji partnera i podržavatelja u procesu. Naročito je značajna uloga organizacija civilnog društva i kulturnih institucija koje dijele zajednički interes i mogu

³Napomena: ova vrsta usitnjenosti se u stvari odnosi na kategorije spomenika koje se vežu za sistem vrednovanja i utvrđivanje značaja za društvo (ima ih ukupno 7, vidjeti kategorizaciju spomenika na nivou KS i na nivou BiH).

doprinijeti unapređenju zakonskog i regulatornog okvira konkretnim prijedlozima i facilitiranjem dijaloga između aktera na svim nivoima.

Zagovaračke mjere će se posebice odnositi na:

- uspostavljanje jasnije podjele nadležnosti za zaštitu kulturne baštine između različitih nivoa vlasti (prvenstveno Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika BiH, Federalnog zavoda za zaštitu spomenika (pri Federalnom ministarstvu kulture) i
- povećanje vidljivosti i fokusa na prirodno naslijeđe koje je nominalno integrirano u regulativu, ali u stvarnosti nema kadrovskih kapaciteta niti fokusa na zaštitu ni promociju prirodnog naslijeđa i
- spremnost općina na ukidanje statusa historijskog urbanog krajolika i vraćanje nadležnosti Zavodu – pojedinačne inicijative usmjerene ka općinama u Kantonu Sarajevo⁴.
- identifikaciju najboljeg načina promjene zakonskog okvira za reguliranje zaštite prirodnog naslijeđa, kojim će se odmaći od trenutnog rješenja koje je usmjereno ka donošenju zasebnog zakonskog akta, sa svom pratećom procedurom, za zaštitu i proglašenje svakog pojedinačnog zaštićenog dobra.
- analizu i predlaganje mogućnosti promjene zakonskih propisa i uticaja na prakse kontrole usaglašenosti građevinskih procedura s mišljenjem Zavoda, prvenstveno Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o zaštiti kulturne baštine.

Strateške mjere predviđene za postizanje strateškog cilja 2 su:

2.1. Identifikacija strateških zagovaračkih oblasti i zagovaračkih ciljeva;

2.2. Prepoznavanje strateških partnera i uspostavljanje partnerskih odnosa, s fokusom na organizacije civilnog društva, institucije kulture i akademsku zajednicu;

2.3. Razvijanje zagovaračkog plana Zavoda za period 2023 – 2027;

2.4. Prepoznavanje mogućih agenata promjene, odnosno zastupnica i zastupnika u novom sazivu Parlamentarne skupštine Kantona Sarajevo, s interesom za praćenje i promoviranje tema koje se odnose na zaštitu kulturno-historijskog naslijeđa i uspostavljanje komunikacije s njima, uz inicijativu za formiranje višestranačke skupštinske grupe za zaštitu kulturno-historijske i prirodne baštine Kantona Sarajevo;

2.5. Iniciranje snažnije komunikacije i istraživanje mogućnosti prioritetne inicijative Ministarstva kulture i sporta KS, s ciljem podrške radu Zavoda tokom strateškog perioda;

2.6. Učešće u radu radnih grupa za izradu prijedloga zakonskih propisa i pravilnika u predmetnoj oblasti, uz mogućnost angažmana eksperata za tehničku izradu zakonskih dokumenata i prijedloga inicijativa.

⁴Riječ je o daljim aktivnostima općina Centar i Stari Grad u smjeru zagovaranja za stavljanje van snage Odluke Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine, kojom se na neutemeljen način veći ili skoro cijeli prostor Općine Centar Sarajevo proglašava Historijskim urbanim krajolikom i proizvoljno stavlja pod poseban tretman, a pravo na planiranje, upravljanje i raspolaganje imovinom prenosi na organe viših nivoa vlasti.

Strateški cilj 3: PR, KOMUNIKACIJA I PROMOCIJA ULOGE ZAVODA U ŠIROJ JAVNOSTI

Uspostavljeni i organizirani komunikacijski kanali, uz jasno definirane ključne poruke koji će Zavod promovirati i u stručnoj javnosti etablirati kao instituciju s ekspertskom reputacijom i jasnim mandatom.

U sistematizaciji radnih mjesta u Zavodu je predviđeno mjesto službenika / službenice za komunikaciju s javnošću, za koje je raspisan i proveden konkurs. Odmah po zapošljavanju službenice ili službenika za odnose s javnošću, tim za strateško planiranje Zavoda će intenzivirati realizaciju sljedećih strateških mjera:

- 3.1. Razviti i provesti interni plan komunikacije i promocije;
- 3.2. Dizajnirati i u praksi primjenjivati novi vizualni identitet Zavoda, uključujući i logotip koji će biti promoviran kao zaštitni znak Zavoda;
- 3.3. Intenzivirati odnose s interesnim stranama, šireći poruke o važnosti aktivnosti Zavoda, kako bi se profilirala uloga Zavoda kao ključnog aktera projekata zaštite i upravljanja baštinom;
- 3.4. Izrada plana aktivnosti i saradnje s obrazovnim ustanovama s ciljem uspostavljanja programa predstavljanja kulturno-historijskog naslijeđa za učenike u završnim razredima srednjih škola i na fakultetima (prezentacije i radionice);
- 3.5. Dani otvorenih vrata – program prezentacije kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Kantona Sarajevo.

Strateški cilj 4: PROŠIRIVANJE OSNOVE ZA FINANSIRANJE RADA ZAVODA

Pilotirani alternativni kanali za prikupljanje sredstava iz međunarodnih grantovskih sredstava i mogućih komercijalnih angažmana.

Zavod za kulturno-historijsko i prirodno naslijeđe ima potencijal da izraste u naučno-istraživačku instituciju ili da u segmentima svog djelovanja funkcioniše na takav način. U periodu na koji se ovaj strateški plan odnosi Zavod će usmjeriti dodatne napore da analizira mogućnosti prikupljanja sredstava van redovnog budžetskog finansiranja te na taj način omogućiti finansiranje dodatnih segmenata rada Zavoda koji su integrirani u nadležnosti, ali ih u postojećim finansijskim okvirima nije moguće realizirati. Jedan od postojećih pravaca ostvarivanja dodatnih prihoda uključuje i saradnju s drugim kantonima koji nemaju institucije s ekvivalentnim mandatom ili postojeće institucije nisu kapacitirane da pruže određene vrste usluga za koje je potrebna specifična ekspertiza, licenca i iskustvo koje Zavod posjeduje. Jedna od mogućnosti koja se prepoznaje u ovom procesu je i snažnija saradnja s turističkim zajednicama, s ciljem promocije baštine i ostvarivanja vidljivije uloge Zavoda u procesima promocije turističkog potencijala Kantona Sarajevo i BiH.

Strateške mjere koje se odnose na strateški cilj 4 su:

4.1. Uspostavljanje internih procedura kojima će se regulirati angažman Zavoda i zaposlenih u Zavodu na izradi projektne dokumentacije i nadzoru u izvođenju radova održavanja, restauracije i obnove dobara baštine;

4.2. Izrada procedure i pravilnika o ustupanju arhivske građe;

4.3. Izrada plana iznajmljivanja prostora na komercijalnoj osnovi i plana utroška sredstava koji se na ovaj način generiraju;

4.4. Snažniji angažman na pristupu grantovskim sredstvima kroz otvorene pozive međunarodnih organizacija, grantove namijenjene zaštiti kulturno-historijske i prirodne baštine, te razvoju kulture općenito;

4.5. Uspostavljanje partnerstava i umrežavanje s institucijama sličnog mandata iz BiH, regije i na međunarodnom nivou, s ciljem razmjene iskustava, identificiranja metodoloških pristupa i eventualnog zajedničkog rada na projektima.

Rizici u procesu realizacije strateških ciljeva

- Neadekvatna zakonska rješenja i uticaj politike na zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa.

Zakonski neadekvatna i neprovediva rješenja kreirala su ambijent u kojem dolazi do određenih preklapanja nadležnosti Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturno-prirodnog naslijeđa Sarajevo i Komisije za zaštitu nacionalnih spomenika BiH. Ne postoji zakon o zaštiti naslijeđa na nivou BiH, čime se otvorio prostor za preklapanje nadležnosti i neusklađenost procesa zaštite. Nije detektirana politička volja, čak suprotno – povremeno se čini da postoji namjerno opstruktivan pristup ka ujednačavanju sistema i pristupa usklađivanju propisa i okvira zaštite naslijeđa. Zakonski propisi kojima se na različitim nivoima regulira ova oblast nisu usklađeni, niti su usklađeni s preporukama međunarodnih konvencija i povelja.

U nedostatku političke volje za zakonskim reguliranjem sistema zaštite, ovaj strateški dokumentima potencijal da osigura efikasniju zaštitu i upravljanje naslijeđem, te kroz aktivne mjere zagovaranja i umrežavanja s ostalim kantonalnim zavodima djeluje ka osnaživanju političke volje za sistemskim rješenjima u oblasti upravljanja naslijeđem.

- Neučinkoviti mehanizmi kažnjavanja i provođenja kaznenih odredbi inspekcije (inspekcija za zaštitu dobara kulturne baštine);
- Izloženost Zavodapritiscima investitora;
- Status nematerijalne baštine nije definiran važećim Zakonom o zaštiti kulturne baštine, već jedino Zakonom o muzejskoj djelatnosti, što ne pruža adekvatan zakonski osnov za zaštitu i promociju;
- Prirodno naslijeđe je zanemareno i kao oblast nedovoljno pokriveno mehanizmima zaštite.⁵

Institucionalni okvir⁶

⁵Zakon o zaštiti prirode FBiH djelimično je primjenjiv, ali ne daje dostatan zakonskih okvir kojim bi se adekvatno propisali i predvidjeli mehanizmi zaštite.

Posebnim aneksima Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini (Dejtonski mirovni sporazum) definirane su obaveze na raznim administrativnim nivoima (državni nivo: Republika Bosna i Hercegovina; entitetski nivoi: Federacija Bosne i Hercegovine, Republika Srpska i Brčko Distrikt). Aneks 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini odnosi se na naslijeđe i na važnost koju obnova naslijeđa ima u provedbi stabilnog mira.

Nivo BiH: Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika BiH (u daljem tekstu: Komisija) je institucija Bosne i Hercegovine uspostavljena na osnovu Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini i Odluke o Komisiji za očuvanje nacionalnih spomenika koju je donijelo Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 119. sjednici, održanoj 21. 12. 2001. godine, a kojom su, u skladu sa odredbama Aneksa 8, utvrđeni osnovni principi i ciljevi djelovanja Komisije, te njeni primarni zadaci i ovlaštenja kao institucije Bosne i Hercegovine. Na osnovu ovlaštenja iz Aneksa 8. Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH Komisija donosi odluke o proglašenju pokretnih i nepokretnih dobara nacionalnim spomenikom, primjenjujući Kriterije o proglašenju dobara nacionalnim spomenikom. Komisija je profesionalna institucija na nivou države Bosne i Hercegovine, nadležna za zaštitu kulturno-historijskog naslijeđa, uključujući i poslove međunarodne saradnje u ovoj oblasti. Komisija je također ovlaštena za međunarodne aktivnosti u pitanju zaštite historijskog i kulturnog naslijeđa.

Entitetski nivo: Odgovornost za provođenje odluka Komisije leži na entitetskim/regionalnim vladama i ministarstvima nadležnim za prostorno uređenje i kulturu. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, Vlada Republike Srpske i Vlada Brčko Distrikta dužne su osigurati finansijske, administrativne, tehničke, naučne i pravne uvjete neophodne za zaštitu, očuvanje, prezentaciju i restauraciju nacionalnog spomenika. Vlade moraju osigurati resurse za izradu neophodne tehničke dokumentacije za restauraciju nacionalnog spomenika, te za provedbu njenih odredaba. Institucije nadležne za zaštitu naslijeđa na entitetskom nivou finansiraju se iz entitetskih budžeta preko entitetskih ministarstava nadležnih za kulturu.

U Federaciji Bosne i Hercegovine, Zavod za zaštitu spomenika pri Federalnom ministarstvu kulture i sporta je nadležan za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog naslijeđa. U Republici Srpskoj, pri Ministarstvu prosvjete i kulture RS djeluje Republički zavod za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog naslijeđa osnovan na temelju Zakona o republičkoj upravi Republike Srpske. U Brčko Distriktu odgovornost za provedbu odluka Komisije i zaštitu naslijeđa leži na Komisiji za očuvanje naslijeđa Odjela za obrazovanje i Odjela za prostorno planiranje i imovinsko-pravne poslove. Značajna je uloga muzeja i arhiva na zaštiti, očuvanju i dokumentiranju naslijeđa. Muzeji su nadležni, u većini slučajeva, da provode i arheološka istraživanja. U toku rata 1992 – 1995. godine ove institucije su oslabljene odlivom stručnog kadra, uništavanjem dokumentacije i predmeta iz svojih kolekcija, oštećenjem objekata i dr. U poslijeratnom periodu, pravni status nije riješen onim institucijama čiji je osnivač bila država. Većina institucija suočena je sa nedostatkom finansijskih sredstava, kvalifikovanog kadra, savremene opreme i organizacijskom zastarjelosti. Na teritoriji Bosne i Hercegovine djeluje oko 25 muzeja i 11 arhiva.

⁶ Tekst i podaci preuzeti iz dokumenta Analiza stanja kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa TK, 2016

Prilog 1: Akcioni plan 2022 – 2023. (tabelarni pregled aktivnosti planiranih u periodu na koji se AP odnosi)

#		10 – 12/2022.	01 – 04/2023.	05 – 08/2023.	08 – 12/2023.	napomena
1.1.	Unapređenje postojećih i razvijanje novih obrazaca za ujednačavanje standarda akata i odgovora koje Zavod šalje eksternim klijentima, a naročito onih koji se odnose na izdavanje mišljenja (saglasnosti).					
1.2.	Razvijanje procedura i obrazaca koji će olakšati svakodnevni rad, zatim hodograma i parametara za izradu elektronskog sistema poslovanja.					
1.3.	Kreiranje i implementiranje sistema elektronskog poslovanja i praćenja radnih procesa unutar Zavoda.	Od 2024.				
1.4.	Unapređenje digitalizacije građe i uspostavljanje najboljeg sistema i metodološkog pristupa.					
1.5.	Intenziviranje koordinacije i komunikacije s općinama.					
1.6.	Uspostavljanje pravila poslovne komunikacije s privatnim licima (usmjerene ka zaštiti osoblja Zavoda kroz ograničenje kontakata i standardizirani model komunikacije sa strankama).					
1.7.	Jačanje internih kapaciteta putem organiziranja obuka, seminara, radnih sastanaka i studijskih putovanja.					
2.1.	Identifikacija strateških zagovaračkih oblasti i zagovaračkih ciljeva.					
2.2.	Prepoznavanje strateških partnera i uspostavljanje partnerskih odnosa, s fokusom na organizacije civilnog društva, institucije kulture i akademsku zajednicu.					
2.3.	Razvijanje zagovaračkog plana Zavoda za period 2023 – 2027.					
2.4.	Prepoznavanje mogućih agenata promjene, odnosno zastupnica i zastupnika u novom sazivu Parlamentarne skupštine Kantona Sarajevo, s interesom za praćenje i promoviranje tema koje se odnose na zaštitu kulturno-historijskog naslijeđa i uspostavljanje komunikacije s njima, uz inicijativu za formiranje višestranačke skupštinske grupe za zaštitu kulturno-historijske i prirodne baštine Kantona Sarajevo.					

2.5.	Iniciranje snažnije komunikacije i istraživanje mogućnosti prioritete inicijative Ministarstva kulture i sporta KS, s ciljem podrške radu Zavoda tokom strateškog perioda.					
2.6.	Učešće u radu radnih grupa za izradu prijedloga zakonskih propisa i pravilnika u predmetnoj oblasti, uz mogućnost angažmana eksperata za tehničku izradu zakonskih dokumenata i prijedloga inicijativa.					
3.1.	Razvijanje i provođenje internog plana komunikacije i promocije.					
3.2.	Dizajniranje i primjenjivanje novog vizualnog identiteta Zavoda, uključujući i logotip koji će biti promoviran kao zaštitni znak Zavoda.					
3.3.	Intenziviranje odnosa s interesnim stranama, širenjem poruke o važnosti aktivnosti Zavoda, kako bi se profilirala uloga Zavoda kao ključnog aktera projekata zaštite i upravljanja baštinom.					
3.4.	Izrada plana aktivnosti i saradnje s obrazovnim ustanovama s ciljem uspostavljanja programa predstavljanja kulturno-historijskog naslijeđa za učenike u završnim razredima srednjih škola i na fakultetima (prezentacije i radionice).					
3.5.	Dani otvorenih vrata – program prezentacije kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Kantona Sarajevo.					
4.1.	Uspostavljanje internih procedura kojima će se regulirati angažman Zavoda i zaposlenih u Zavodu na izradi projektne dokumentacije i nadzoru u izvođenju radova održavanja, restauracije i obnove dobara baštine.					
4.2.	Izrada procedure i pravilnika o ustupanju arhivske građe.					
4.3.	Izrada plana iznajmljivanja prostora na komercijalnoj osnovi i plana utroška sredstava koji se na ovaj način generiraju.					
4.4.	Snažniji angažman na pristupu grantovskim sredstvima kroz otvorene pozive međunarodnih organizacija, grantove namijenjene zaštiti kulturno-historijske i prirodne baštine, te razvoju kulture općenito.					
4.5.	Uspostavljanje partnerstava i umrežavanje s institucijama sličnog mandata iz BiH, regije i na međunarodnom nivou, s ciljem razmjene iskustava, identificiranja metodoloških pristupa i eventualnog zajedničkog rada na projektima.					